

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	9
3. ПРИХОДИ	34
4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	34
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ	34
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	35
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	35
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	36
9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	36
10. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	37
11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	37
12. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ	38
13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	39
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	40
15. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	40
16. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	41
17. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	42
18. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	43
19. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНЯ	44
20. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ	45
21. ВЗЕМАНЯ ПО ДАНЪЦИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	45
22. ДРУГИ ВЗЕМАНЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	46
23. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ	46
24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	47
25. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	48
26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	49
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ВНОСКИ ЗА ГАРАНЦИОНЕН ФОНД	51
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДИВИДЕНТИ	51
29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ И ДРУГИ КРЕДИТОРИ	51
30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	52
31. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	53
32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	53
33. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	59
34. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	61

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Българска Фондова Борса - София АД е търговско дружество, създадено през месец ноември 1991 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр.София, ул. “Три уши” № 10. Съдебната регистрация на дружеството е от 1991 г. с Решение № 25 156 /08.11.1991 г. на Софийски градски съд.

1.1. Собственост и управление

Българска Фондова Борса - София АД (Борсата) е непублично акционерно дружество. Към 31 декември 2009 г. капиталът на дружеството е разпределен в 5,867,860 броя безналични поименни акции с номинална стойност на една акция - един лев. С решение на СГС № 22/05.09.2006 година капиталът на дружеството е увеличен от 293,393 лева. на 5,867,860 лева.

Разпределението на основния капитал е:

	31.12.2009	31.12.2008
• Държавата, чрез Министерство на финансите	44 %	44 %
• Инвестиционни посредници	34 %	35 %
• Институционални инвеститори	9 %	6 %
• Юридически лица	7 %	10 %
• Физически лица	6 %	5 %

Българска Фондова Борса - София АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите. Към 31.12.2009 г. Съветът на директорите е в състав: Виктор Папазов (председател), Людмила Елкова (заместник-председател), Бистра Илкова, Андрей Пръмов, Тодор Брешков, Иван Такев и Асен Ягодин. Към тази дата дружеството се представлява от Председателя на Съвета на директорите Виктор Папазов и изпълнителните директори – Бистра Илкова и Иван Такев, като представителството се осъществява съвместно или поотделно от всеки от тях.

С решение на извънредно ОСА на БФБ от 23.09.2008 г. г-н Владимир Владимиров е освободен като член на СД и на негово място е избран г-н Асен Ягодин. За тази промяна в СД на Българска Фондова Борса - София АД е получено одобрение от КФН на 04.06.2009 г. и тя е вписана в Търговския регистър на 11.06.2009 г.

С решение на извънредно общо събрание на акционерите на Българска Фондова Борса - София АД от 20.01.2010 г. като членове на СД са освободени: Виктор Папазов, Андрей Пръмов, Асен Ягодин, Бистра Илкова, Иван Такев и Тодор Брешков, без същите да бъдат освободени от отговорност за управлението си. На тяхно място като нови членове на СД за нов петгодишен

мандат са избрани: Иван Такев, Асен Ягодин, Васил Големански и Любомир Бояджиев, за избирането на които е получено одобрение от КФН и на 28.01.2010 г. промените са вписани в Търговския регистър.

С решение на Съвета на директорите от 20.01.2010 г. за изпълнителен директор на Българска Фондова Борса - София АД е избран Иван Ангелов Такев, за председател на Съвета на директорите – Асен Василев Ягодин и за заместник председател на Съвета на директорите на Борсата – Васил Димитров Големански.

Към 31.12.2009 г. общият брой на персонала в дружеството е 35 служители (31.12.2008 г. : 39 служители).

1.2. Предмет на дейност

Дружеството е лицензирано с разрешение издадено от Държавната комисия по ценните книжа да извършва дейност като фондова борса.

Предметът на дейност на дружеството за 2009 г. включва следните видове операции и сделки:

- организиране на търговия с ценни книжа и други финансови инструменти;
- организиране и поддържане на информационна система за търговия с ценни книжа;
- създаване и поддържане на клирингова система за гарантиране на поетите задължения по сделките с ценни книжа, извършвани на нея.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2007 – 2009 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2007	2008	2009
БВП в млн. лева	56,520	66,728	66,197
Реален растеж на БВП	6.20%	6.00%	-5.10%
Инфлация в края на годината	12.50%	7.80%	0.6%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.42	1.34	1.41
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.33	1.39	1.36
Безработица (в края на годината)	6.91%	5.77%	8.00%
Основен лихвен процент в края на годината	4.58%	5.77%	0.55%

*Източник БНБ

1.4. Ефектите от финансовата криза през периода 2008 - 2009 г. и предприетите мерки от дружеството

През 2009 г. Българска Фондова Борса – София АД предприе редица инициативи като част от приетата в началото на 2008 г. стратегия за развитие на капиталовия пазар и заложените в нея конкретни цели и задачи, а именно: предложения за промени в законодателството с оглед разширяването на разнообразието на търгуваните инструменти; обучаващи семинари, насочени към индивидуалните инвеститори и потенциалните емитенти, както и редица мерки в областта на корпоративното управление.

През месец март 2010 г. Българска Фондова Борса – София АД прие актуализирана стратегия за развитието си през следващите две години. Тя отразява виждането на Борсата за основните предизвикателства и необходимите действия за постигането на заложените цели в контекста на възстановяването на интереса към капиталовия пазар от страна на местните и чуждестранните инвеститори и преодоляване на ефектите от световната финансова и икономическа криза. Основната заложена цел е дружеството да се превърне за период от 2 години на модерен и ефективно работещ капиталов пазар в България. Достигането на тази цел би способствало той в България да се утвърди като източник на финансирането на българския бизнес и основен инструмент в българската икономика. В тази връзка, Българска Фондова Борса – София АД си поставя за задача да предприеме посочените следните групи инициативи в подкрепа на основната стратегическа цел:

- **Мерки, целящи повишаване на оборота и ликвидността и подобряване на инфраструктурата на пазара**

Един от основните приоритети в краткосрочен план, който има отношение както към въвеждането на нови инструменти на Българска Фондова Борса – София АД, така и към подобряване на условията на борсова търговия, е елиминирането на техническите затруднения при сключването на маржин-покупки и къси продажби. Към момента те са разрешени за определен брой финансови инструменти, които отговарят на дефинирани критерии за ликвидност, като самите инструменти ежедневно се обявяват от Борсата.

В средносрочен план сред приоритетите на Българска Фондова Борса – София АД е създаването на пазарен сегмент за търговия с борсово-търгувани фондове (ETFs). Борсата, съвместно с останалите участници в създадената през 2009г. работна група за структурирани продукти, ще съдейства за реализирането на този проект, като от страна на Българската асоциация на управляващите дружества вече са дефинирани конкретни предложения за нормативни промени

Сред стратегически цели на Борсата е да подпомогне работата на ЦД по отношение подобряването на клиринговите дейности на национално ниво, тъй като това е от решаващо значение както за осъществяването на маржин покупки и къси продажби, така и за въвеждането на нови финансови инструменти на българския капиталов пазар. В по-дългосрочен план, след като бъдат извършени съответните промени на ниво клиринг и сетълмент, както и след изграждането на съответните връзки между отделните депозитарни институции, Борсата счита за удачно да бъде дадена възможност на местните участници да приключват в ЦД своите сделки, сключени с други инструменти на други пазари и обратно – сделките на Българска Фондова Борса – София АД да могат да бъдат приключвани и в други депозитари.

Привличането на нови емитенти ще остане сред основните приоритети на БФБ-София, доколкото предлагането на качествени емисии финансови инструменти е ключ към решаването на проблема с ниската ликвидност на българския капиталов пазар. Важно допълнително условие е и осигуряването на достатъчен фрий флоут по съответните позиции от новите емитенти, което би увеличило интереса и на местните и чуждестранните институционални инвеститори.

Българска Фондова Борса – София АД възнамерява активно да участва във всички дискусии относно налагащи се законодателни промени в областта на търговията с финансови инструменти, както и да инициира такива при възникване на необходимост. На първо място тук следва да се посочи повдигнатия въпрос относно възможността за инвестиране в български активи от страна на Държавният фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (т.нар. Сребърен фонд). На следващо място, следва внимателно да се прецени дали са необходими нормативни промени в разпоредбите, уреждащи процесите на клиринг и сетълмент. Също така, иницираните консултации за промяна в Директива 2004/39/ЕС за пазарите на финансови инструменти неминуемо ще изискват съответното съгласуване измежду страните членки, а на по-късен етап ще обусловят необходимостта и от законови промени на национално ниво.

- **Корпоративно управление**

Повишаването на качеството на корпоративното управление на публичните дружества в страната ще остане сред основните приоритети на Българска Фондова Борса – София АД. В тази връзка в последните години Борсата предприе редица действия с цел популяризиране принципите и добрите практики на корпоративното управление - разработване и приемане на Кодекс на корпоративното управление на Българска Фондова Борса – София АД; активно участие при изработването на Национален кодекс за корпоративно управление, който да се

прилага и спазва на територията на цялата страна; участие като съучредител на Българската национална комисия по корпоративно управление; приемане от страна на Борсата на принципите и препоръките на Националния кодекс за корпоративно управление.

2.ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Българска Фондова Борса – София АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2009 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен във въвеждането на новия отчет за всеобхватния доход, и нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт въвежда отчет за всеобхватния доход, като поставя акцент на разделението на промените в собствения капитал в резултат на операции със собствениците (капиталови операции) от тези, които не са резултат от операции със собствениците. Общият всеобхватния доход може да бъде представен или в един отчет на всеобхватния доход (обхващайки отчета за всеобхватния доход и всички ефекти в собствения капитал, които не са резултат от операции със собствениците), или в два отчета – отчет за доходите и отделен отчет за всеобхватния доход. Допълнително, наименованието на счетоводния баланс е променено на отчет за финансовото състояние, а форматът на отчета за промените в собствения капитал е променен в по-кондензиран

- вид. Ръководството на дружеството е избрало да прилага единен отчет за представяне на всеобхватния доход.
- *Подобрения в МСФО (май 2008 г.)* – подобрения в МСС 1, 8, 10, 16, 19, 20, 23, 27 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3), 28(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 29, 31(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27),34, 36, 38, 39, 40 и 41; МСС 7 във връзка с МСС 16; МСФО 7 и МСС 32 във връзка с МСС 28 и 31 (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията; и
 - *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания* (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Промените в стандарта изискват допълнителни оповестявания относно оценяването по справедлива стойност по нива на йерархия на оценките и за ликвидния риск, в частта на деривативните трансакции и активи, използвани за управление на ликвидността.

Ръководството е направило проучване и е определило, че посочените по-долу промени в стандарти и тълкувания, или нови стандарти и тълкувания за 2009 г. не са оказали влияние върху счетоводната политика и върху отчитането на активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото то няма практика и/или статут за подобен тип обекти, сделки и операции, респ. задължение за докладване:

- *МСС 23 (променен) Разходи по заеми* (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Този стандарт, в променения си вариант, определя разходите за заеми, с които се финансира придобиването, строителството и производството на квалифицирани активи, да бъдат капитализирани като компонент от цената на придобиване (себестойността) на актива за срока на строителството/изграждането /производството;
- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне* и *МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети – относно упражняемите финансови инструменти (с пут опция) и задължения възникнали при ликвидация* (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Промените в тези стандарти изискват упражняеми финансови инструменти (с пут опция), както и инструменти, които налагат на предприятие задължение да предостави на друга страна *pro rata* дял от нетните му активи само в

- случай на ликвидация, да бъдат класифицирани като компоненти на собствения капитал, ако са налице определени условия;
- *МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт е заместил МСС14. Стандартът изисква “управленски подход” при определянето на сегментите и представянето на сегментната информация в публичните финансови отчети, аналогично на установената вътрешно-управленска отчетност;
 - *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.)* – относно условия за придобиване (на права) и отменяния (анулирания). Тези промени поясняват определенията за условията за придобиване (на права), въвеждат концепцията за условия за непридобиване (на права) като налагат изискването последните да бъдат отразени в справедливата стойност на датата на предоставянето (споразумяването). Също така са включени правила за счетоводното третиране на условията на непридобиване (на права) и отменянията (анулиранията);
 - *КРМСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г.- прието от ЕК за 2009/2010 г.).* Това тълкувание се прилага за договори, при което дружество-оператор от частния сектор участва в изграждането, финансирането, оперирането и поддържането на инфраструктурата, предназначена за услуги от публичния сектор;
 - *КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.).* Това тълкувание дава пояснение, че в случаите, когато продукти или услуги се продават заедно с някаква форма на стимул за лоялност от страна на клиента, то тези взаимоотношения са многокомпонентни, и вземането по получаваното от клиента възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на база справедлива стойност;
 - *КРМСФО 14 МСС 19 – Лимит относно актив от дефинирани доходи, минимални изисквания за фондиране и тяхното взаимодействие (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.).* Това тълкувание дава насоки относно оценяването на ограничението в МСС 19 за сумата на надвишението, което може да се признава като актив. То обяснява също и как актив или пасив по пенсия може да бъде повлиян от договорни или законови изисквания за минимално фондиране;
 - *КРМСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г. - прието от ЕК за 2010 г.).* Това тълкувание дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат

- признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по различните случаи и схеми на приложението на МСС11 и МСС18;
- *КРМСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност*(в сила за годишни периоди от 01.10.2008 г. - прието от ЕК за от 01.07. 2009 г.). Това тълкувание дава пояснения относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджиращия инструмент, за целите на признаването ѝ при освобождаването от инвестицията.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2009 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Едни от тях са приети за действащи за 2009 г., но за годишни периоди, започващи след 1 януари 2009 г., а други – за годишни периоди, започващи на и след 1 януари 2010 г. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали евентуално потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството за следващи периоди:

А. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2009 година

- *МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации и свързаните с него промени в МСС27, МСС28, МСС 31, МСС21 и МСФО7* (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г.). Промените в стандарт МСФО 3 са свързани с: разширяване на определението на “бизнес”, което вероятно би довело да разширяване на обхвата на придобиванията третиран като бизнес комбинации; оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие и представянето на сделките с него; третирането на разходите по придобиванията; оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; оценяване на предишни дялове в придобиваното дружество при поетапното придобиване и третиране на ефектите. Основните промени в МСС27 са свързани с новото третиране на операциите по промяна на дела на дружеството- майка в капитала на дъщерно дружество, без да има придобиване или загуба на контрол – такива операции се третират като капиталови сделки между собственици (акционери) в

качеството им на собственици (акционери). Поради това последните не водят до отчитане на репутация или респ. на печалби или загуби.

Б. Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 година.

- *Подобрения в МСФО (м. април 2009 г.)* – подобрения в МСС 1, 7, 17, 18, 36, 38 и 39, както и МСФО2, 5, и 8, и КРМСФО 9 и 16 (основно в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- не приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията;
- *МСС 24 (променен) Оповестявания за свързани лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е прието от ЕК)*. Промените са насочени към подобряване на определението за обхвата и типовете свързани лица, както и въвеждат по-специфично правило за частично изключение от пълно оповестяване по отношение на свързани лица-държавни органи от международно, национално и местно ниво и други предприятия-тяхна собственост; и
- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК)*. Новият стандарт замества части от МСС39, като установява принципи, правила и критерии за класификация и оценка на финансовите активи, вкл. хибридните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи, като се въвеждат две основни групи и респ. типа оценки – по амортизируема и по справедлива стойност.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., ръководството е преценило, че следните по-скоро не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството, доколкото неговата дейност не е в посочваните стопански сектори, нито има такава практика или извършва подобни сделки и операции:

А. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2009 година

- *МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - приет от ЕК за от 01.11.2009 г.)* – относно хеджирани позиции отговарящи на условията. Направената промяна пояснява, че е разрешено предприятие да даде предназначение на част от промените в справедливите стойности или на паричните потоци на даден финансов инструмент като хеджиран обект;
- *КРМСФО 9 (променен) Повторна оценка на внедрените деривативи и МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 30.06.2009 г. - приет от ЕК за 2009 г.)*. Направената промяна установява, че предприятие следва да прецени дали внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира един хибриден финансов актив извън категорията “отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”. Тази преценка трябва да бъде направена на база обстоятелствата, които съществуват не по-късно от на датата, на която предприятието е станало за първи път страна по договора и датата на значителна промяна в договора, която засяга съществено паричните потоци по него. Ако деривативът не би могъл да бъде надеждно оценен, целият хибриден инструмент трябва да остане класифициран в категорията “отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”;
- *КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.07.2009 г.)*. Това тълкувание дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено когато е предвидено разпределението да става чрез непарични активи;
- *КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.11.2009 г.)*. Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на комунални услуги (ютилити) от техни клиенти или трети лица, които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др. подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки.

Б.Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 г.

- *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- не прието от ЕК).* Промяната е свързана с уточняване на обхвата и груповите операции базирани на акции, уреждани в парични средства;
- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.02.2010 г. – прието от ЕК за от 01.02.2010 г.)* – относно класификация на емитирани права. Промяната е направена за да внесе пояснение в третирането на права, опции и варианти за придобиване на фиксиран брой от инструментите на собствения капитал на предприятие за фиксирана сума в каквато и да е валута като инструменти на собствения капитал при условие, че те се предлагат pro rata на всички съществуващи собственици на същия клас недеривативни инструменти на собствения капитал;
- *КРМСФО 14 Предплащания по минимални изисквания за фондиране по МСС19 (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е прието от ЕК).* Промяната е свързана с пояснения за определяне на съществуващата икономическа изгода като намаление в бъдещите вноски при двата случая, при наличие или не на изискване минимално фондиране за вноски, свързани с бъдеща трудова услуга (стаж);
- *КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал (в сила за годишни периоди от 01.07.2010 г. – не е прието от ЕК).* Това тълкуване дава пояснения за счетоводното третиране на операции, свързани с изцяло или частично погасяване на финансови задължения към кредитори чрез издаване на инструменти на собствения капитал на предприятието-длъжник – оценка на инструментите на собствения капитал като насрещно възнаграждение и третиране на получените разлики между оценката им и тази на финансовия пасив, определени ограничения на приложение.

Финансовите отчети са изготвени на база историческата цена с изключение на финансовите инструменти на разположение и за продажба (портфейл от ипотечни облигации), които са оценени по справедлива стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и

задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.21.

Консолидиран отчет на дружеството

Дружеството започва процеса на изготвяне на своя консолидиран отчет за 2009 г. съгласно МСФО в сила за 2009 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 30.04.2010 г. от Съвета на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде на разположение на трети лица.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2009 г. е направена промяна във формата на отчета за доходите на дружеството – въведен е нов отчет за всеобхватния доход, който съдържа финансовите показатели на предишния отчет за доходите, но са включени и измененията на други компоненти на собствения капитал на Борсата (преоценъчен резерв на финансови активи държани на разположение и за продажба), които в предходни периоди обичайно са представяни като директно движение в резервите. По този начин е въведен и нов, обобщаващ показател – “всеобхватен доход за годината”. Промяната във формата е направена ретроспективно.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и отчетната валута на представяне във финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1 юли 1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния

работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на търговски сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се представят към “други доходи/загуби от дейността”.

2.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степенята, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството, и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на всеки отчетен период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ. Обичайно приходите от услуги са такси за: членство, регистрация и пререгистрация, информационно обслужване, интернет и он-лайн търговия и комисионни за сделки с акции и облигации и се признават при и за периода на предоставяне на услугата.

При продажбите на оборудване (дълготрайни активи) приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени приходи по предоставени депозити в банки с инвестиционна цел (вкл. на вноските по Гаранционния фонд), лихвени приходи по предоставени депозити в банки по репо сделки, лихвени приходи по текущи разплащателни сметки, приходи от инвестиции на разположение и за продажба и приходи от инвестиции, държани до падеж, положителните курсови разлики по валутни операции и за заемни операции, нетно. Те се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Лихвеният приход се признава както се начислява и включва в текущите печалби и загуби пропорционално във времето на съществуването на съответния лихвоносен актив на база метода на ефективната лихва.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета

за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/загуби от дейността”.

Доходите от дивиденди се признават в текущите печалби и загуби и се представят в отчета за всеобхватния доход на датата, когато дружеството придобие правото да получи плащането в резултат на взето решение за разпределение на натрупани печалби и резерви от страна на акционерите (съдружниците/едноличния собственик). Приходите от дивиденди и лихви от инвестиции в дялове и ценни книжа се третираат и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови приходи”.

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по банкови заеми и репо-сделки, както и по разпределението на доходността на инвестираните вноски по Гаранционния фонд, отрицателните курсови разлики от валутни операции и за заемни средства, нетно, загуби от обезценка на инвестиции. Те се представят отделно от финансовите приходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имоти, машини и оборудване се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митническите такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяемите данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третираат като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – историческа цена на придобиване (себестойността), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради – 50 г.
- съоръжения – 7 г.
- машини оборудване – от 3 до 6 г.
- транспортни средства – 4 г.
- компютри – 2 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете:

справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени основно лицензии за програмни продукти и лиценз за търговска система, използвани в дружеството.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 г. до 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.8. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни и асоциирани дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която

представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, вкл. преките разходи по придобиването, за инвестицията.

Тези инвестиции не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции. Също така бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да могат да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други оценъчни методи.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансов разход”.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя към “финансови приходи” или респ. “финансови разходи” на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Инвестиции на разположение и за продажба

Дългосрочните инвестиции на разположение и за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции от капитала на други дружества (малцинствено участие), и които са определени от ръководството като предназначени “и за продажба” и не попадат в останалите категории на финансовите активи. Те са оценени и представени в счетоводния баланс по себестойност, намалена до възстановима стойност при наличие на индикатори за обезценка на инвестицията, доколкото тези инвестиции са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват и нямат котировки на активен пазар, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с висока несигурност, за да се достигне до надеждно определяне на по справедливата им стойност.

Дългосрочните инвестиции, представляващи ипотечни облигации в собствен портфейл са оценени и представени в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, чрез прилагане на борсова цена “купува”. Нереализираните печалби и загуби от преоценката на тези финансови активи до справедлива им стойност се признават в отделен компонент на всеобхватния доход и респ. в отделен компонент на собствения капитал (преоценъчен резерв на ФА), нетно от отсрочени данъци.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се

отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (Приложение № 2.20.1).

2.10. Финансови активи държани до падеж

Финансови активи държани до падеж са такива активи, които представляват дългови ценни книжа, с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати, спрямо които дружеството при тяхното придобиване има положително намерение и възможност да държи до настъпването на падежа им. Тези активи се оценяват първоначално по тяхната цена на придобиване, а последващо – по амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с обезценка, ако има такава. Приходите от тях се признават и представят на база ефективен доход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията “финансови приходи”.

2.11. Търговски и други вземания

Търговските вземания се отчитат и представят във финансовия отчет по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива (Приложение № 2.20.1).

2.12. Срочни депозити в банки

Депозити в банки представляват вземания от банки по инвестирани свободни парични ресурси под формата на срочни депозити с оригинален матуритет над 3 месеца. Депозитите се оценяват и се представят в отчета за финансовото състояние по амортизируема стойност.

В счетоводния баланс те се представят към групата на “срочни депозити в банки”, с инвестиционна цел, а в отчета за паричните потоци – към паричните потоци, ангажирани в инвестиционната дейност на дружеството. Получената лихва от тези депозити се представя като приход от лихви от инвестиционна дейност в отчета за паричните потоци (Приложение № 2.20.1).

2.13. Договори за покупка и обратна продажба на ценни книжа

Закупени ценни книжа, предмет на споразумения за обратна продажба, не се признават в отчета за финансовото състояние, а се отчитат и представят като предоставени депозити в банки по репо-сделки, обезпечени с ценни книжа. Разликата между покупната цена и цената за обратна продажба се третира като лихва и се начислява за периода на споразумението, като се

прилага методът на ефективния лихвен процент. Приходът от лихви по репо сделки се представя в статията “финансови приходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Предоставените депозити в банки по репо-сделки с оригинален матуритет до 3 месеца се представят като компонент на “парични средства и парични еквиваленти” в отчета за финансовото състояние и отчета за паричните потоци (Приложение № 2.20.1).

2.14. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца (Приложение № 2.20.1).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- платените суми за ДДС по доставка на имоти, машини, оборудване и нематериални активи, с право на възстановяване, са представени като плащания към доставчици в оперативна дейност;
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от предоставени срочни депозити в банки и ипотечни облигации са представени в инвестиционна дейност, доколкото по съдържание тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на дружеството.

2.15. Задължения по Гаранционен фонд

Съгласно правилника за работа на дружеството, одобрен от КФН, всички инвестиционни посредници са задължени да правят вноски с цел формиране на фонд за гарантиране на разплащанията (Гаранционен фонд) по сключените сделки на фондовата борса. Гаранционният фонд се формира от всички членове на Борсата и средствата от него биха могли да се използват като гаранция срещу неизпълнение на задължение за приключване на сделка от страна на борсов член. Съгласно предвидения в правилата на Борсата ред, всеки член е длъжен да прави първоначална вноска, както и периодични вноски във фонда в зависимост от реализирания от него оборот през изтеклия календарен месец. Акумулираните средства могат да се използват както за покриване на задължение на неизряден купувач, така и чрез закупуване на неналичните ценни книжа по сметката на неизрядния продавач. Вноските по Гаранционния фонд са възвръщаеми при напускането на Борсата от съответния инвестиционен посредник, заедно с натрупаната до този момент доходност от управлението на средствата. Средствата на Гаранционния Фонд, набрани от паричните вноски на членовете на Борсата се превеждат по сметка в банка-депозитар. Набраните по сметка в банката-депозитар средства във фонда могат да се инвестират само в ценни книжа, издадени или гарантирани от българската държава, в

банкови депозити, както и в общински облигации. Фондът може да инвестира до 50 на сто от своите активи в банкови депозити и до 20 на сто в общински облигации. Не по-малко от 10 на сто от активите на фонда трябва да са парични средства на безсрочни или срочни със срок до 3 месеца банкови депозити или дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от българската държава, с остатъчен срок до падежа до 90 дни. Контролът върху процеса по инвестиране на средствата на фонда се осъществява на текуща база от Комитета за управление на фонда, като тези решения в оперативен план се привеждат в действие от изпълнителния директор на дружеството.

2.16. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат и представят във финансовия отчет по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.20.2).

2.17. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на дружеството, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО) в Универсален пенсионен фонд (за лицата, родени след 31.12.1959 г.), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване.

Размерите на задължителните социално осигурителни вноски и начинът на разпределянето им между работодателя и служителя са определени в Кодекса за социално осигуряване (КСО). Допълнително, със Закона за бюджета на ДОО за съответната година се утвърждават размерите на минимален и максимален месечен осигурителен доход, на вноската за фонд ГВРС и диференцираните размери на вноската за ТЗПБ. Размерът на задължителната

здравноосигурителна вноска се определя със Закона за бюджета на НЗОК за съответната година, а начинът на разпределянето ѝ между работодателя и служителя е дефиниран в Закона за здравното осигуряване (ЗЗО). Общият размер на вноската за фонд “Пенсии”, ДЗПО в УПФ/ППФ, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица” и здравно осигуряване за 2008 г. и 2009 г. за работещите при условията на трета категория труд, каквито са заетите в дружеството, е както следва:

- за периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г.:
- за работещите при условията на трета категория труд: 32.5% (от които 19.5% за сметка на работодателя);
- за периода 01.01.2009 г. – 31.12.2009 г.:
- за работещите при условията на трета категория труд: 30.5% (от които 17.5% за сметка на работодателя);
- за периода 01.01.2010 г. – 31.12.2010 г.:
- за работещите при условията на трета категория труд: 28.5% (от които 16.4% за сметка на работодателя).

В допълнение, работодателят внася изцяло за своя сметка осигурителна вноска за фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, в размер на 0.1% (за 2009 г. и 2010 г.), както и осигурителна вноска за фонд “Трудова злополука и професионална болест”, която е диференцирана за различните предприятия – от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието (съгласно Приложение към ЗБДОО за съответната година). За дружеството тази вноска е 0.5 % (за 2009 г. и 2008 г.)

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове “Пенсии”, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксирани по закон проценти (посочени по-горе) и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в

който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсиреми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават 10% от сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на годината се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) незабавно.

Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби се отчита към разходи за персонала в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати, ако има най-малко пет години трудов стаж и през последните пет години не е получавал обезщетение на същото основание;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.18. Акционерен капитал и резерви

Българска Фондова Борса - София АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени с определено решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава

минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Преоценъчен резерв - ФА – формира се от нереализираните печалби и/или загуби от последващата оценка на инвестициите на разположение и за продажба (ипотечни облигации) по справедлива стойност. Той се представя в отчета за собствения капитал като отделен компонент, нетно от ефектите на отсрочения данък.

2.19. Данъци върху печалбата

Текущи данъци

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2009 г. е 10 % (2008 г.: 10 %).

Отсрочени данъци

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда към края на всеки отчетен период и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2009 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10 % (31.12.2008 г.: 10%).

2.20. Финансови инструменти

2.20.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: заеми (кредити) и вземания, активи на разположение и за продажба и активи, държани до падеж. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета си за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, депозити в банки, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към “финансови приходи” (Приложения № 2.11, 2.12, 2.13, и 2.14).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, държани от дружеството, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група.

Обичайно те представляват некотирани или ограничено котирани на борса акции и дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел (малцинствено участие), и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач. (Приложение № 2.9)

Дружеството класифицира и ипотечните облигации, закупени с цел инвестиране на свободни парични средства в категорията “на разположение и за продажба”, доколкото намерението е тези ценни книжа да се държат за неопределен период от време и същите могат да бъдат продавани при необходимост от ликвидни средства или промени в лихвените проценти, валутните курсове или цената им.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е както следва:

- цена на придобиване - за акциите/дяловете в капитала на други дружества (малцинствено участие), когато същите са в дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни трансакции или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи - по цена на придобиване;

- справедлива стойност – за инвестициите в ипотечни облигации. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на борсова цена “купува”, като ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, се отчитат в отделен компонент на всеобхватния доход за отчетния период, и респ. в отчета за промените в собствения капитал, в отделен компонент “ резерв по финансови активи на разположение и за продажба”. При всяка обезценка или при продажба на инвестиция, сумата на обезценката и всички преди това натрупани нереализирани загуби, нетно, в резерва по финансови активи на разположение и за продажба, се признават в отчета за всеобхватния доход, в печалбата или загубата за годината, като финансови приходи/(разходи) на нетна база. Получените лихви по ипотечните облигации, се отчитат като приходи от лихви и се представят като “финансови приходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат като “финансови приходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Финансови активи, държани до падеж

Финансови активи държани до падеж са държани от дружеството финансови инструменти под формата на дългови ценни книжа, с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати, спрямо които дружеството при тяхното придобиване е имало и продължава да има положително намерение и възможност да държи до настъпването на падежа им. Тези активи се оценяват първоначално по тяхната цена на придобиване, а последващо – по амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с обезценка, ако има такава.

Приходите от тях се признават и представят на база ефективен доход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към “финансови приходи”.

На датата на всеки баланс дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че отделен финансов актив или група финансови активи от всяка категория има обезценка. При установяване на обезценка, тя се отчита към финансовите разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.20.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти, вкл. вноските по Гаранционния фонд. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.16).

2.21. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Признаване на приходи от годишни поддържащи такси на неофициален пазар на акции

Дружеството събира поддържаща такса за регистрирани емисии на финансови инструменти на неофициален пазар всяка календарна година. Ръководството прави преценка

към края на всеки отчетен период на вероятността за събираемостта на този вид приходи, и за случаите, при които има висока несигурност за входящи парични потоци поради сериозни затруднения на фирмите-платци, особено когато са в ликвидация и/или процедура по несъстоятелност, признаването на прихода се отлага до датата на неговото реално събиране (плащане от съответната фирма-задължено лице). Към 31.12.2009 г. размерът на такива такси, непризнати на приход с натрупване от 2002 г. до 2009 г., възлиза на 96 хил.лв. (31.12.2008 г.: 65 хил.лв.) Дължимите такси само за 2009 г., за които ръководството е преценило, че има висока несигурност за плащане от страна на клиенти са 31 хил. лв.

Обезценка на инвестиции на разположение и за продажби

Дружеството класифицира като инвестиции “на разположение и за продажба” притежаваните от него дялове и акции в други дружества (малцинствено участие), които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения. Те се оценяват по себестойност, защото не съществуват достатъчно надеждни източници за определянето на техните справедливи стойности. В края на всеки отчетен период ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаление на собствения капитал на дружеството, в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малко на нивото на разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост (Приложение № 2.9, 2.20.1 и 17).

Обезценки на вземания

Провизия за обезценка на търговски вземания се формира когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочията в плащането повече от 180 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки (Приложение № 2.11, 2.20.1 и 20), а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към други разходи. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към други доходи за сметка на намаление на коректива.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството. Съгласно изискванията на МСС 19 за дефинирани доходи при пенсиониране, предприятието следва да признае част от натрупаната към началото на периода актюерска печалба (загуба), когато последната попада извън 10% коридор. Дружеството е приело политика за признаване на цялото превишение над 10% коридор от натрупаната актюерска печалба/(загуба) към края на периода като разход през текущата година (Приложение №: 2.17 и 24).

Справедлива стойност на държани от дружеството ценни книжа, търгувани на капиталов пазар

Справедливата стойност на инвестициите на разположение и за продажба - ипотечните облигации се определя чрез прилагане на борсова цена “купува”, а справедливата стойност на инвестициите, държани до падеж - държавни ценни книжа, на базата на цена “купува” на съответната банка дилър на ценните книжа към датата на финансовия отчет (Ниво1 по МСФО7). Ръководството е направило проучване и анализи и е на позиция, че тези борсови цени са достатъчно индикативни за определянето на справедливата стойност на съответните ценни книжа, независимо от значително намалените обеми. За целта са използвани и алтернативни оценъчни методи.

3. ПРИХОДИ

Приходите от услуги включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Комисионни за сделки на Борсата	1,166	3,271
Такси за регистрация на дружества (официален и неофициален пазар)	569	435
Такси за информационно обслужване	361	371
Такси за интернет търговия и он-лайн търговия	190	323
Такси за членство (присъствена и неприсъствена търговия)	59	51
Финансови санкции на членовете на Борсата	12	37
Общо	<u>2,357</u>	<u>4,488</u>

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи от дейността включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Наеми	197	102
Приходи от спонсорство	15	18
Такса за участие в семинар	-	6
Общо	<u>212</u>	<u>126</u>

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ

Разходите за материали и консумативи включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Гориво и резервни части	23	32
Офис консумативи и хигиенни материали	9	24
Канцеларски материали и рекламни брошури	7	8
Общо	<u>39</u>	<u>64</u>

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Лицензионни такси	708	490
Консултантски и други услуги	211	296
Издържка на офиса	94	54
Комуникация	83	94
Такси за членство	64	83
Застраховки	31	36
Данъци и такси	28	31
Абонаменти	26	21
Наеми	17	12
Обучение и участие в конференции	10	54
Текущи ремонти	1	6
Реклама	2	52
Общо	<u>1,275</u>	<u>1,229</u>

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Текущи възнаграждения	963	1,791
Вноски по социалното и здравно осигуряване върху текущи възнаграждения	116	163
Социални придобивки и доплащания	81	437
Начислени суми за неизползван платен отпуск	65	72
Начислени суми за социално и здравно осигуряване за неизползван отпуск	10	11
Начислени суми за провизии при пенсиониране	(10)	(7)
Общо	<u>1,225</u>	<u>2,467</u>

Начисленията за дългосрочни задължения на персонала (Приложение 26) включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Разход за текущ стаж	8	7
Разход за лихви	2	2
Нетна актюерска печалба призната за годината в отчета за всеобхватния доход (текуща печалба и загуба)	<u>(20)</u>	<u>(16)</u>
Общо	<u>(10)</u>	<u>(7)</u>

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи за дейността включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN'000
Командировки	25	178
Представителни мероприятия	11	50
Дарение и спонсорство	5	1
Такси и регистрации за търговски марки и патенти	1	29
Други	<u>6</u>	<u>8</u>
Общо	<u>48</u>	<u>266</u>

9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Приходи от лихви по депозити и текущи сметки в банки	214	353
Приходи от лихви по предоставени депозити на банки по репо сделки	181	12
Приходи от лихви по ипотечни облигации	47	66
Приходи от лихви по инвестиции държани до падеж	<u>2</u>	<u>3</u>
Общо	<u>444</u>	<u>434</u>

10. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Отчетените през 2009 г. финансови разходи в размер на 79 хил. лв. представляват:

- признат в текущия финансов резултат отрицателен преоценъчен резерв при падеж на инвестиции на разположение и за продажба - 41 хил. лв.;
- лихви по вноските на инвестиционните посредници за Гаранционния фонд на база инвестираните средства на Фонда през 2009 г. в депозити и разплащателни сметки - 38 хил. лв.

През 2008 г. дружеството няма финансови разходи.

11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Основните компоненти на разхода за данък в печалбата или загубата за отчетните години, завършващи на 31 декември, са както следва:

	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
<u>Отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)</u>		
Данъчна (загуба)/печалба за годината по данъчна декларация	(69)	650
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината - 10%	-	65
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>		
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	(10)	3
Общо (икономия)/разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	(10)	62
<u>Равнение на разхода за данък върху печалбата, определен спрямо счетоводния резултат</u>		
	<i>2009</i> <i>BGN'000</i>	<i>2008</i> <i>BGN'000</i>
Счетоводна (загуба)/печалба за годината	(95)	607
(Икономия)/разход за данък върху печалбата – 10 %	(10)	61
Постоянни разлики между счетоводната печалба и данъчната печалба – няма (2008 г. – 10 хил. лв.)	-	1
Общо	(10)	62

Данъчните ефекти относно другите компоненти на всеобхватния доход са както следва:

	2009 BGN'000			2008 BGN'000		
	Стойност преди данък	Икономия от / (Разход за) данък	Стойност нетно от данък	Стойност преди данък	Икономия от / (Разход за) данък	Стойност нетно от данък
Рециклиране на резерв по финансови активи на разположение и за продажба при падеж на облигации	46	(5)	41	-	-	-
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба	-	-	-	(20)	2	(18)
Друг всеобхватен доход за годината	46	(5)	41	(20)	2	(18)

12. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ

Другите компоненти на *всеобхватния доход* включват:

	2009 BGN'000	2008 BGN'000
Промяната в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба		
<i>Печалби (загуби) възникнали през годината</i>	-	(20)
<i>Намалени с: Корекция от прекласификация на (печалби)/загуби, включени в печалбата и загубата за текущата година</i>	46	-
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	(5)	2
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	41	(18)

13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	<i>Сгради</i>		<i>Компютри и офис оборудване</i>		<i>Транспортни средства</i>		<i>Други</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	2,303	2,303	812	804	210	214	237	237	3,562	3,558
Придобити	-	-	4	80	-	-	1	-	5	80
Отписани	-	-	(54)	(72)	(3)	(4)	-	-	(57)	(76)
Обезценки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 декември	2,303	2,303	762	812	207	210	238	237	3,510	3,562
Натрупана амортизация салдо на 1 януари	165	119	405	279	87	38	88	54	745	490
Начислена амортизация за годината	46	46	185	198	52	53	34	34	317	331
Отписани	-	-	(56)	(72)	(3)	(4)	-	-	(59)	(76)
Салдо на 31 декември	211	165	534	405	136	87	122	88	1,003	745
Балансова стойност на 31 декември	2,092	2,138	228	407	71	123	116	149	2,507	2,817
Балансова стойност на 1 януари	2,138	2,184	407	525	123	176	149	183	2,817	3,068

Отчетната стойност на напълно амортизираните машини и оборудване, представени в отчета за финансовото състояние към 31.12.2009 г. е 32 хил. лв.(31.12.2008 г.: 56 хил. лв.).

Към 31.12.2009 г. е направен преглед на оценките на имоти, машини и оборудване от технически експерти на дружеството, за да се определи дали са настъпили условия за обезценка. Въз основа на този преглед ръководството е определило, че към тази дата не са установени условия за обезценка в стойността на имоти, машини и оборудване.

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Програмни продукти</i>	
	2009	2008
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Отчетна стойност		
Салдо на 1 януари	694	86
Придобити	7	612
Отписани	(21)	(4)
Салдо на 31 декември	680	694
Натрупана амортизация		
Салдо на 1 януари	152	72
Начислена амортизация за годината	125	84
Отписани	(21)	(4)
Салдо на 31 декември	256	152
Балансова стойност на 31 декември	424	542
Балансова стойност на 1 януари	542	14

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи към 31.12.2009 г. е 60 хил.лв. (31.12.2008 г.: 60 хил. лв.).

15. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Борсата е едноличен собственик на капитала на Сервиз Финансови Пазари ЕООД, регистрирано съгласно решение № 2 на СГС от 6 март 2007 г. Към 31.12.2009 г. стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 40 хил.лв. (31.12.2008 г.: 40 хил.лв.), оценена по историческа цена на придобиване (себестойност).

Първоначално Сервиз Финансови Пазари ЕООД е регистрирано като търговско дружество - съвместно контролирано предприятие от страна на Борсата и Централен депозитар АД с капитал от 80 хил. лв. На 12 октомври 2006 г. по решение на общото събрание на съдружниците на съвместното дружество, обнародвано в ДВ бр.191 от 2006 г., Централен депозитар прекратява участието си. Взето е решение за намаляване на капитала на дружеството от 80 хил. лв. на 40 хил. лв., при което напусналият съдружник е получил изцяло обратно средствата от своя дял в съвместното предприятие.

Предметът на дейност на дружеството съгласно съдебната регистрация е: проектиране, развитие и поддържане на информационни системи и продукти, свързани с пазара на ценни книжа и финансови инструменти, разработване на информационни технологии, доставка, инсталиране и монтаж на информационни системи, хардуерна и софтуерна поддръжка, консултации и обучение.

Към 31.12.2009 г. стойността на участието на Борсата в дъщерното дружество, оценено по метода на собствения капитал е 90 хил. лв. (31.12.2008 г.: 75 хил. лв.):

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	<u>75</u>	<u>25</u>
Дял в печалбата за годината	<u>15</u>	<u>50</u>
Салдо към 31 декември	<u><u>90</u></u>	<u><u>75</u></u>

16. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Към 31.12.2009 г. дружеството притежава 15,007 броя обикновени поименни акции с право на глас в капитала на СФБ Капиталов пазар АД, всяка от които със стойност 1 лев или инвестицията е в размер на 15 хил. лв. (31.12.2008 г.:15 хил.лв.). Акционерният капитал на дружеството е 50,000 лева. Процентното участие на Борсата е 30.01% (31.12.2008 г.: 30.01%).

Предметът на дейност на дружеството съгласно съдебната регистрация е: проучване, анализ и консултиране на предприятия за оптимизация на производствени процеси, разработка на инвестиционни проекти и корпоративни стратегии, определяне и разпространение на инвестиционни и кредитни рейтинги, изготвяне и разпространяване на отраслови и фирмени анализи, обучение и квалификация на персонал, разработване на програмни продукти и предоставяне на информационни услуги с отдалечен достъп и други.

Към 31.12.2009 г. стойността на участието на Борсата в собствения капитал на асоциираното дружество е 21 хил. лв. (31.12.2008 г.: 31 хил. лв.).

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	<u>31</u>	<u>30</u>
Дял в (загубата)/печалбата за годината	<u>(10)</u>	<u>1</u>
Салдо към 31 декември	<u><u>21</u></u>	<u><u>31</u></u>

17. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Към 31.12.2009 г. дружеството притежава акции, дялове и участие в други предприятия (малцинствено участие), представени в таблицата по-долу по себестойност:

<i>Име</i>	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сдружение Български инвестиционен форум	5	5
Централен Депозитар АД	<u>3</u>	<u>3</u>
Общо	<u><u>8</u></u>	<u><u>8</u></u>

Към 31.12.2008 г. дружеството притежава портфейл от ипотечни облигации в EUR представен в таблицата по-долу:

Издател	Дата на издаване	Падеж	Лихва	Номинал	Пазарна цена	Начислена лихва	Балансова стойност
			%	EUR '000	EUR '000	EUR '000	BGN'000
ПИБ АД	21.09.2004	21.09.2009	7.00%	483	480	10	959

18. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

Описание на обектите:	временна разлика	данък 10%	временна разлика	данък 10%
	31.12.2009 BGN '000	31.12.2009 BGN '000	31.12.2008 BGN '000	31.12.2008 BGN '000
Начисления за неизползван платен отпуск	118	12	112	11
Данъчна загуба	69	7	-	-
Обезценка на вземания	33	3	3	-
Начисления за дългосрочни задължения към персонала	25	2	35	3
Преоценка на финансови активи на разположение и за продажба	-	-	46	5
Общо активи по отсрочени данъци:	245	24	196	19
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	245	24	196	19

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Активи по отсрочени данъци	Салдо на 1 януари 2009 година BGN '000	Признати в печалбата или загубата за годината BGN '000	Признати в други компоненти на всеобхватния доход BGN '000	Салдо на 31 декември 2009 година BGN '000
Начисления за неизползван платен отпуск	11	1	-	12
Преоценка на финансови активи на разположение и за продажба	5	-	(5)	-
Начисления за дългосрочни задължения към персонала	3	(1)	-	2
Обезценка на вземания	-	3	-	3
Данъчна загуба	-	7	-	7

Общо	19	10	(5)	24
<i>Активи по отсрочени данъци</i>	<i>Салдо на 1 януари 2008 година</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход</i>	<i>Салдо на 31 декември 2008 година</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Начисления за неизползван платен отпуск	7	4	-	11
Преценка на финансови активи на разположение и за продажба	3	-	2	5
Начисления за дългосрочни задължения към персонала	4	(1)	-	3
Общо	14	3	2	19

19. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Търговски вземания	70	13
Натрупана обезценка	(33)	(3)
Общо	37	10

Търговските вземания са свързани с дължими такси за оказани услуги съгласно правилника на Борсата (комисионни за сделки, такси за: регистрация на официален и неофициален пазар, интернет и он-лайн търговия и информационно обслужване), които се заплащат обичайно при получаване на услугата или в следващите 2 дни, необходими за извършване на сетълмента. Обичайният кредитен период (обичайната обръщаемост на вземанията) е до 30 дни. Те са левови и безлихвени.

Търговски вземания са текущи.

Дружеството започва да начислява обезценки (чрез коректив) на база на своя исторически опит единствено при закъснение в изплащането на такси за пререгистрация на неофициален пазар повече от 180 дни, което се счита че е индикатор за несъбираемост.

Движението на коректива за обезценка на търговските вземания е представен в таблицата по-долу:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Салдо в началото на годината	(3)	(3)
Начислена обезценка	(30)	-

Салдо в края на годината (33) (3)

20. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

През 2009 г. са падежирали, наличните ценни книжа, държани до падеж към 31.12.2008 г.

	Номинал <i>BGN'000</i>	Амортизируема стойност <i>BGN'000.</i>	Справедлива стойност <i>BGN'000.</i>
Облигации емитирани в лева	560	562	558

През м. октомври 2008 г. дружеството е закупило държавни съкровищни облигации емитирани в лева (емисия 301/08.02.2006 г.) с падеж 08.02.2009 г., в която са инвестирани средства от Гаранционният фонд. Облигациите са с номинална стойност 560 хил.лв. и са с фиксиран лихвен процент - 2.75 % годишна лихва. Лихвените купони са шестмесечни и се изплащат през м. февруари и м. август. Към 31.12.2008 г. облигациите са представени по амортизируема стойност.

21. ВЗЕМАНИЯ ПО ДАНЪЦИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Данъците за възстановяване включват:

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>
Корпоративен данък върху печалбата	269	269
Надвнесен данък върху социални разходи	32	38
ДДС	<u>3</u>	<u>3</u>
Общо	<u>304</u>	<u>310</u>

22. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
<i>Други вземания</i>		
Предплатени суми по проекти финансирани от НА Леонардо да Винчи	12	12
Други вземания	8	6
	<u>20</u>	<u>18</u>
<i>Предплатени разходи</i>		
Застраховки	15	18
Аванс за услуги	4	7
Абонамент	4	5
Допълнително здравно осигуряване	3	7
	<u>26</u>	<u>37</u>
Общо	<u>46</u>	<u>55</u>

23. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ

Срочните депозити в банки към 31.12.2008 г. в размер на 213 хил.лв. представляват основно инвестираните средства на вноските за Гаранционния фонд. Депозитите са с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца и имат инвестиционно предназначение. Представени са по амортизируема стойност. През 2009 г. тези средства са държани по текущи сметки и краткосрочни депозити, с оригинален договорен матуритет до 3 месеца.

Договорените лихвени нива по срочните депозити през 2008 г. са фиксирани и са в границите от 5.25 % до 5.50 % . Същите се променят и предоговарят на падежа на депозитите съобразно пазарните условия.

24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и паричните еквиваленти включват:

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Краткосрочни депозити в банки по репо-сделки, с оригинален матуритет до 3 месеца	4,592	1,002
Краткосрочни депозити в банки, с оригинален матуритет до 3 месеца	1,971	4,439
Текуща сметка на средства по вноски за Гаранционния Фонд	428	27
Краткосрочни депозити в банки, с оригинален матуритет до 3 месеца със средства по вноски за Гаранционния фонд	396	-
Парични средства по текущи разплащателни сметки	128	152
Парични средства в каса	2	1
Общо	<u>7,517</u>	<u>5,621</u>
	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>		
в т. ч.:		
в лева	2,045	3,456
във валута	<u>5,472</u>	<u>2,165</u>
	<u>7,517</u>	<u>5,621</u>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>		
в т. ч.:		
Лихвени	7,482	5,592
Нелихвени	<u>35</u>	<u>29</u>
	<u>7,517</u>	<u>5,621</u>

Предоставените към 31.12.2009 г. парични средства на срочни депозити в банки са в лева и в евро. Те са с оригинален срок, един или три месеца, и с възможност за евентуално предоговаряне при изтичането им. Лихвените равнища на депозитите са в границите от 2.60% до 6.55 % (2008 г.: от 4.50 % до 6.25 %) в зависимост от сумата на депозита, вида на валутата и пазарните условия.

Срочните депозити в банки по репо сделки са деноминирани в лева - 1,002 хил.лв. (31.12.2008 г.: 576 хил.лв.) и в евро - 3,590 хил.лв. (31.12.2008 г.: 426 хил.лв.) и са с договорени

лихвени нива от 3.5 % до 5.7 % (31.12.2008 г.: от 5.80 % до 6.10 %). Те са с оригинален матуритет три месеца (31.12.2008 г.: един месец).

Наличните към 31.12.2009 г. парични средства са по текущи сметки на дружеството в следните банки: Юробанк и ЕФ ДЖИ България АД, УниКредит Булбанк АД, Инвестбанк АД, Обединена българска банка АД, СИБанк АД, Райфайзен банк АД, Първа инвестиционна банка АД.

25. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основен акционерен капитал	5,868	5,868
Други резерви	3,716	3,415
Преоценъчен резерв-ФА	-	(41)
Нетна (загуба)/печалба за годината	(85)	545
Общо	9,499	9,787

Основен капитал

Към 31 декември 2009 г. регистрираният акционерен капитал на Българска Фондова Борса – София АД възлиза на 5,868 хил. лв., разпределен в 5,867,860 обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция - 1 лев.

По решение на Общото събрание на акционерите от 20 юни 2006 г., след разпределяне на печалбата за 2005 г. и за сметка на натрупаните резерви, основният капитал е увеличен с 5,575 хил. лв. Издадени са нови 5,574,467 бр. акции с номинална стойност 1 лев всяка акция (Приложение 1.1.), които са разпределени между акционерите пропорционално на притежаваните от тях акции. С решение на фирмено отделение на СГС от 5 септември 2006 г. увеличението на капитала е вписано в търговския регистър. Трима акционери са оспорили в съда част от решенията, взети от Общото събрание на 20 юни 2006 г. по реда на чл.74 ТЗ., в т.ч. решенията за приемане на финансовите отчети за 2004 г. и 2005 г.; за разпределението на печалбата за 2004 г. и 2005 г. и за увеличението на капитала за сметка на натрупаните резерви. С решение от 29.04.2008 г. на Софийски градски съд като Първа инстанция, и с решение от 05.02.2009 г. на Софийски апелативен съд като Втора Инстанция делото е решено в полза на Борсата. Решението на Софийски апелативен съд е обжалвано пред Върховния касационен съд,

който е образувал гражданско дело № 1123/2009 г. по жалбата. Очаква се произнасянето на съда относно допустимостта на жалбата.

Другите резерви от разпределение включват натрупаните печалби, разпределени като резерви по решение на Общото събрание на дружеството.

По решение на Общото събрание на акционерите от 29 юни 2009 г., и на основание отмяна на забраната за разпределяне на дивидент от отменения чл.21,ал.2 от ЗППЦК (ДВ бр.86 от 2006 г.) и промяна в Устава на дружеството е направено разпределение на печалбата за 2008 г. в размер на 545 хил.лв., както следва:

- за попълване на законовия резерв - 301 хил. лв.;
- за разпределение на дивиденди - 244 хил.лв.;

Преоценъчният резерв - ФА е формиран от нереализираните печалби и/или загуби от последващата оценка на инвестициите на разположение и за продажба (ипотечни облигации) по справедлива стойност. Той е представен в отчета за финансовото състояние като отделен компонент на собствения капитал, нетно от ефектите на отсрочения данък.

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задълженията към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране (Приложение № 2.17). За определянето на тези задължения дружеството е назначило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. На база на изготвения от актюера доклад е определено задължение в отчета за финансовото състояние към 31.12.2009 г. в размер на 25 хил. лв. (31.12.2008 г.: 35 хил. лв.).

Изменението на признатото в отчета за финансовото състояние задължение на дружеството за изплащане на дефинирани доходи на персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	32	43
Непризната актюерска печалба/(загуба) на 1 януари	3	(1)
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 1 януари	35	42
Разход признат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (Приложение № 7)	(10)	(7)
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 31 декември	25	35
Непризната актюерска печалба на 31 декември	2	3
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	23	32

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране и определянето на актюерската (печалба)/загуба е както следва:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	32	43
Разход за лихви за периода	2	2
Разход за текущ стаж за периода	8	7
Актюерска (печалба)/загуба за периода	(19)	(20)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	23	32

При определяне на стойността към 31.12.2009 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението в България за периода 2005 г.- 2007 г.;
- темп на текучество – от 8 % до 0 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи (31.12.2008 г.: от 8 % до 0 % в зависимост от пет обособени възрастови групи);
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 7\%$ (31.12.2008 г.: 6,2 %). Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има предвид, че средният

срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;

- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството по години и в размери както следва:
 - за 2010 г. – 10 % спрямо нивото от 2009 г.;
 - за 2011 г. – 3 % спрямо нивото от 2010 г.;
 - за 2012 г. – 3 % спрямо нивото от 2011 г.;
 - за 2013 г. и следващи – 4 % спрямо нивото от предходната година.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ВНОСКИ ЗА ГАРАНЦИОНЕН ФОНД

Събраните средства от вноски в Гаранционния Фонд към 31 декември 2009 година са на обща стойност 821 хил. лева (31.12.2008 г.: 760 хил. лв.). Те са представени в отчета за финансовото състояние като краткосрочни задължения, тъй като средствата, които биха се изплащали от този фонд, са плащания при поискване (Приложения № 2.15). Задълженията са лихвоносни от 2009 г., като размерът на акумулираната лихва се определя на база постигнатата доходност от инвестирането на средствата на Фонда. За 2009 г. сумата възлиза на 38 хил. лв.(2008 г.: няма). Доколкото средствата от Гаранционния фонд са част от балансните активи на Борсата, реализираната доходност се явява финансов приход за дружеството, който от своя страна е разпределен по партидите на борсовите членове като съпоставим по размер разход.

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДИВИДЕНТИ

Към 31.12.2009 г. сумата в размер на 209 хил.лв.(31.12.2008 г.: 248 хил.лв.) представлява неизплатени дивиденди на акционери от разпределение на печалбата за 2008 г., 2007 г. и 2006 г. (Приложение № 22). Дивидентите са изплащани от Централен Депозитар АД и Банка ДСК АД в периода от юли до октомври 2009 г. Към датата на съставяне на финансовия отчет за 2009 г. неизплатените суми за дивиденди на акционерите са възстановени по сметките на Борсата.

9. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ И ДРУГИ КРЕДИТОРИ

Задълженията към доставчици и други кредитори включват:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици	148	118
Задължения към други кредитори	36	29
Предплатени такси	<u>19</u>	<u>29</u>
Общо	<u>203</u>	<u>176</u>

Задълженията към доставчици са в лева - 24 хил.лв. и евро - 124 хил.лв. (31.12.2008 г. са в лева - 48 хил.лв. и в евро - 70 хил.лв.), текущи - по доставки на услуги за 2009 г. Задълженията към кредитори включват сумата на предоставените гаранционни депозити от страна на членовете на Съвета на директорите, съгласно договорите за управление в размер на три месечни възнаграждения. Предплатените такси включват основно такси за информационно обслужване, регистрация и поддръжка на регистрацията на фирми на официален и неофициален пазар за 2010 г. (респ. 2009 г.), които се плащат съгласно правилника на Борсата.

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци към 31.12.2009 г. в размер на 48 хил.лв. са за данък добавена стойност (31.12.2008 г.: 54 хил.лв.)

Данъчните задължения на дружеството са текущи. До датата на издаване на отчета в дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- по ДДС – до 30.04.2004 г.
- пълна данъчна ревизия – към 31.12.2002 г.
- от Национален осигурителен институт – до 30.06.1999 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

31. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване включват:

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Задължения по неизползвани компенсируеми отпуски	102	96
Задължения към социално и здравно осигуряване за компенсируеми отпуски	15	15
Общо	117	111

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финасови рискове, най-важните от които са: *пазарен риск* (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), *кредитен риск*, *ликвиден риск* и *риск на лихвено-обвързаните парични потоци*. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в дружеството се осъществява текущо от оперативното ръководство на дружеството съгласно политиката, определена от Съвета на директорите. Съветът на директорите е приел основни принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружеството не е изложено на валутен риск, защото почти всички неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

б. Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови, риск за негативни промени в цените на услугите, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара.

Анализът на чувствителността на дружеството спрямо цените на акциите и дяловете в други предприятия показва несъществен ефект спрямо промени в справедливата им стойност, доколкото това са специфични затворени дружества, в които Борсата поддържа малцинствено участие с нетърговски цели. Политиката за оценката им е оповестена в Приложение № 2.20.1. Към 31.12.2009 г. е направен преглед на инвестициите и не са установени индикатори за обезценка.

Ръководството преценява, че общо Борсата не е изложена на значителен ценови риск, доколкото ефектът и зависимостта от цените на инвестициите на разположение и за продажба е несъществен за дружеството.

Кредитен риск

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в следните групи: парични средства (текущи сметки и срочни депозити), инвестиции в ипотечни облигации, инвестиции, държани до падеж, малцинствено участие в други предприятия, търговски и други краткосрочни вземания.

Кредитният риск е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него. Търговските вземания са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск тъй като Борсата извършва специализиран вид услуги на своите клиенти, които са основно инвестиционни

посредници и банки в България. Те имат добро финансово състояние, дълга история и търговско сътрудничество с Борсата и не допускат нарушения при спазването на кредитните условия съгласно правилника за дейността ѝ по отношение изплащането на дължимите такси за ползваните услуги от Борсата.

Политиката на дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане – основно такси за борсовата търговия, които се заплащат след два дни при сепълмента на сделката. Събираемостта на вземанията се контролира текущо и стриктно от отдела за регистрации, търговския и финансовия отдел, съгласно установената политика на дружеството. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Таксите за първоначална регистрация и поддържане на регистрация от страна на клиентите се заплащат преди да бъдат допуснати до активна търговия.

За ограничаване на риска относно паричните средства и предоставени депозити политика на дружеството е да ги разпределя по текущи и депозитни сметки с различен срок в различни финансови институции в България, с висока репутация и надеждност.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, осъществява постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и няма необходимост от привлечени средства за извършване на оперативната си дейност. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. Свободните средства се инвестират в срочни депозити при банки, с обичаен оригинален матуритет от 1-6 месеца, считани за сравнително нискорискови инструменти, при относително висока доходност.

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на дружеството в края на отчетния период, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци

БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА - СОФИЯ АД
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА 2009 ГОДИНА

и най-ранна дата, на която вземането, респ. задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2009	до 1 м	1- 3 м.	3- 9 м.	над 1 г.	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи					
<i>инвестиции на разположение и за продажба</i>	-	-	-	8	8
<i>инвестиции държани до падеж</i>	-	-	-	-	-
<i>Търговски вземания</i>	37	-	-	-	37
<i>парични средства и еквиваленти</i>	4,696	2,857	-	-	7,553
	4,733	2,857	-	8	7,598
Финансови пасиви					
<i>Търговски и други задължения</i>	148	-	-	-	148
<i>задължения по вноски за Гаранционен фонд</i>	821	-	-	-	821
<i>задължения за дивидент</i>	209	-	-	-	209
	1,178	-	-	-	1,178
31 декември 2008					
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи					
<i>инвестиции на разположение и за продажба</i>	-	-	947	20	967
<i>инвестиции държани до падеж</i>	-	562	-	-	562
<i>Търговски вземания</i>	10	-	-	-	10
<i>депозити в банки</i>	105	108	-	-	213
<i>парични средства и еквиваленти</i>	4,614	1,007	-	-	5,621
	4,729	1,677	947	20	7,373
Финансови пасиви					
<i>Търговски и други задължения</i>	112	-	-	-	112
<i>задължения по вноски за Гаранционен фонд</i>	760	-	-	-	760
<i>задължения за дивидент</i>	248	-	-	-	248
	1,120	-	-	-	1,120

Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло дружеството има значителна част лихвоносни активи. Приходите и оперативните парични потоци са стабилни, предвидими и относително слабо зависими от промените в пазарните лихвени равнища, доколкото основната част от лихвоносните активи са с фиксиран лихвен процент - ипотечни облигации (деноминирани в евро) и предоставени срочни депозити в банки (в лева и в евро).

	31 декември 2009		Нелихвени BGN '000	Общо BGN '000
	Лихвени			
	Фиксиран лихвен % BGN '000	Плаващ лихвен % BGN '000		
Финансови активи				
инвестиции на разположение и за продажба	-	-	8	8
инвестиции държани до падеж	-	-	-	-
търговски вземания	-	-	37	37
парични средства и еквиваленти	6,927	555	35	7,517
	6,927	555	80	7,562
Финансови пасиви				
търговски и други задължения	-	-	148	148
задължения по вноски за Гаранционен фонд	38	-	783	821
задължения за дивидент	-	-	209	209
	38	-	1,140	1,178

	31 декември 2008		Нелихвени BGN '000	Общо BGN '000
	Лихвени			
	Фиксиран лихвен % BGN '000	Плаващ лихвен % BGN '000		
Финансови активи				
инвестиции на разположение и за продажба	947	-	20	967
инвестиции държани до падеж	559	-	3	562
търговски вземания	-	-	10	10
Депозити в банки	208	-	5	213
парични средства и еквиваленти	5,413	179	29	5,621
	7,127	179	67	7,373
Финансови пасиви				
търговски и други задължения	-	-	112	112
задължения по вноски за Гаранционен фонд	-	-	760	760
задължения за дивидент	-	-	248	248
	-	-	1,120	1,120

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

И през 2009 г. стратегията на ръководството на дружеството е да се работи изцяло със собствени средства, генерирани от стопанската му дейност, без да ползва привлечени заемни средства. Тя остава непроменена спрямо 2008 г.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби и чрез своите акционери, без използване на дългов капитал.

Справедлива стойност

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, търгувани на активни фондови пазари се базира на котирани “цени купува”, оповестена от пазарния оператор посредством официални средства към края на отчетния период. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на достатъчно активни пазари се определя и/или потвърждават чрез няколко оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към края на отчетния период, вкл. котировките на фондовите пазари (дневни и усреднени).

Котирани пазарни цени и/или котировки на дилъри за подобни инструменти (заедно и с други алтернативни оценъчни методики) се използват за оценка на справедливата стойност на притежаваните от дружеството инвестиции на разположение и за продажба - ипотечни облигации, както и за инвестициите държани до падеж – държавни ценни книжа.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези

финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност, която ръководството счита, че е около тяхната справедлива стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения и краткосрочни задължения към други контрагенти), или са отразени в отчета за финансовото състояние по пазарна стойност (предоставени безсрочни и срочни банкови депозити,) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите на разположение и за продажба, представляващи участия в други дружества, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което те са представени по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени. Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

33. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дъщерно дружество

Дружеството притежава 100 % от капитала на Сервиз финансови пазари ЕООД, считано от 06.03.2007 г. До този момент Борсата е имала съвместно участие в дружеството с Централен Депозитар АД, като участията в него са били съответно 50 % на 50 %. В началото на 2008 г. дъщерното дружество “Сервиз Финансови Пазари “ ЕООД успешно стартира дейността си. През 2008 година няма осъществявани сделки с това дружество.

Асоциирано дружество

Българска Фондова Борса – София АД притежава 30.01 % от капитала на СФБ Капиталов пазар АД. Последното е асоциирано дружество на Борсата, която упражнява значително влияние върху финансовата и оперативната му политика.

Акционер със значително влияние

Държавата чрез Министерство на финансите притежава 44% от акциите в основния акционерен капитал на Борсата и има значително влияние.

Предприятие под общ контрол от страна на държавата

Държавата чрез Министерство на финансите и БНБ притежава 41% от акциите в основния акционерен капитал на Централен Депозитар АД. Последното е свързано лице с Борсата, доколкото и в двете дружества държавата чрез Министерство на финансите притежава значително влияние.

Предприятия, в които лице от ключовия управленски персонал на Борсата едновременно взема участие в ръководството му като изпълнителен директор/управител, т.е има управленска власт в това предприятие

Предприятия, които имат подобна свързаност с Борсата са:

- ИП Авал Ин АД;
- Българска агенция за експортно застраховане АД;
- Агро Аква АД;
- Уайн партнерс ООД;
- Адлон дисконт ООД;
- ТБ Инвестбанк АД;
- Юро Банк и Еф Джи България АД;
- Бенчмарк Груп АД;
- Бенчмарк Кредит АД;
- Бенчмарк Финанс АД;
- Бенчмарк Асет Мениджмънт АД.

Сделки със свързани лица

Общият размер на сделките със свързани лица са, както следва:

	<i>свързано лице</i>	2009	2008
		BGN '000	BGN '000
Продажби на свързани лица			
Наем на офис и оборудване	Централен депозитар АД	194	101
Информационно обслужване	Сервиз финансови пазари ЕООД	131	
Наем на офис	Сервиз финансови пазари ЕООД	3	-
Общо		328	101
Доставки от свързани лица			
Други консултантски услуги	Сервиз финансови пазари ЕООД	92	-
Информационно обслужване	Централен депозитар АД	17	2
Общо		109	2

Разчети със свързани лица

Разчетните взаимоотношения със свързани лица включват вземания по продажби към 31.12.2009 г. в размер на 1 хил. лв. (31.12.2008 г.: няма)

Възнаграждения на ключовия управленски персонал

Съставът на ключовия управленски персонал е оповестен в Приложение 1.1.

Заплатите и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал за 2009 г. възлизат на 360 хил.лв. (2008 г.: 495 хил.лв.).

През 2009 г. не са изплащани тантиями и/или бонуси на членовете на Съвета на директорите, а през 2008 г. са изплатени тантиями в размер на 78 хил.лв. (Приложение № 25), както и бонуси в размер 60 хил.лв.

34. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

С решение на извънредно общо събрание на акционерите на БФБ от 20.01.2010 г. е направена промяна в Съвета на директорите и изпълнителното ръководство на Борсата (Приложение № 1). Промяната е вписана в търговския регистър на 28.01.2010 г.